

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci žalobkyne: **PaedDr. N. Č., P. S., zastúpenej JUDr. M. P., advokátkou**, proti žalovanému: **Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/225/12799-111078/2009/990770-r zo dňa 8. októbra 2009, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/73/2009-37 zo dňa 30. júna 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/73/2009-37 zo dňa 30. júna 2010 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 30. júna 2010 č. k. 3S/73/2009-37 zamietol žalobu podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného č. I/225/12799-111078/2009/990770-r zo dňa 8. októbra 2009, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Humenné č. 703/230/27765/09/Čö1 zo dňa 29. júna 2009, ktorým správca dane podľa § 15 ods. 14

zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) nepriznal žalobkyňi nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 2008 v sume 2 887,81 eur a určil vlastnú daňovú povinnosť vo výške 4 336,75 eur.

Daňový úrad Humenné vykonal u žalobkyne daňovú kontrolu na DPH za zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 2008, o výsledku ktorej vyhotovil protokol č. 703/320/19447/2009/Adám zo dňa 25. mája 2009. Kontrolou daňových dokladov zistil, že žalobkyňa si uplatnila odpočítanie DPH z faktúry č. 10080014 zo dňa 16. mája 2008 od dodávateľa S., s.r.o., L. za výstavbu inžinierskych sietí na pozemku parcelné číslo X. v katastrálnom území V. S. a z faktúry č. 72/2008 zo dňa 23. júna 2008 od dodávateľa Š. P., za zrealizované stavebné práce na tom istom pozemku. Správca dane zistil, že vlastníkom tohto pozemku v kontrolovanom zdaňovacom období bol Ing. M. Č. (manžel žalobkyne). Na základe dožiadania na Obecnom úrade V. S. za účelom preverenia vydania stavebného povolenia správca dane zistil, že stavebné povolenie ešte nebolo vydané, ale o vydanie stavebného povolenia požiadal stavebník Ing. M. Č. Počas daňovej kontroly žalobkyňa predložila zmluvu o uzavretí budúcej darovacej zmluvy zo dňa 1. októbra 2008, predmetom ktorej je darovanie $\frac{1}{2}$ pozemku parcelné číslo X. v katastrálnom území V. S. budúcej obdarovanej, žalobkyňi, pričom budúcim darcom je Ing. M. Č. Z článku II., bodu 2.1 tejto zmluvy vyplýva, že budúci darca, Ing. M. Č., je výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti vo výške 1/1.

Vzhľadom na uvedené žalovaný dospel k záveru, že v preskúmanom prípade nebola splnená jedna zo základných podmienok ustanovená v § 49 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), a to, že platiteľ prijaté zdaniteľné obchody použije na uskutočnenie svojich podnikateľských aktivít. Žalobkyňa ako daňový subjekt si totiž odpočítanie DPH uplatnila z faktúr za dodané stavebné práce na pozemku, ktorý nebol v jej vlastníctve, a teda zrealizované práce neboli použité pre jej dodávky tovarov a služieb. Žalovaný nesúhlasil s námietkou žalobkyne, že pozemok patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Na základe výpisu z katastra nehnuteľností žalovaný dospel k záveru, že stavebné práce boli vykonané na nehnuteľnosti, ktorá v čase ich vykonávania patrila do výlučného vlastníctva manžela žalobkyne (na základe kúpnej zmluvy V 938/2007).

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajský súd dospel k záveru, že uzatvorenie kúpnej zmluvy, ktorej predmetom je kúpa nehnuteľnosti, nie je bežnou vecou a na jej uzatvorenie bol potrebný súhlas obidvoch manželov. V prípade uzatvorenia kúpnej zmluvy V 938/2007, na základe ktorej bol na LV č. X. pre katastrálne územie V. S. zapísaný ako výlučný vlastník pozemku manžel žalobkyne, ide podľa krajského súdu o relatívne neplatný právny úkon. Jeho neplatnosti sa mohla domáhať žalobkyňa, ako osoba dotknutá týmto právnym úkonom. Vzhľadom na to, že tak neurobila, možno takýto právny úkon považovať za platný. Zo zmluvy o uzavretí budúcej darovacej zmluvy je nesporné, že ku dňu jej uzavretia (1. októbra 2008) žalobkyňa akceptovala, že výlučným vlastníkom pozemku je jej manžel. Podľa krajského súdu žalovaný rozhodol v súlade so zákonom, ak konštatoval nesplnenie podmienok ustanovených v § 49 ods. 2 zákona o DPH na odpočítanie dane žalobkyňou v zdaňovacom období II. štvrtrok 2008.

Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa odvolanie, v ktorom znovu zopakovala žalobné dôvody.

Uviedla, že na základe kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva predávajúci, V., s.r.o. predal pozemok o výmere 1320m² parcelné číslo X. v katastrálnom území V. S. do výlučného vlastníctva kupujúcemu Ing. M. Č., manželovi žalobkyne. Podľa žalobkyne však kupujúci nemohol kúpiť predmetný pozemok do svojho výlučného vlastníctva z dôvodu, že v uvedenom čase bol ženatý so žalobkyňou, avšak predávajúci túto skutočnosť právne neriešil. Poukazujúc na ustanovenie § 139 Občianskeho zákonníka žalobkyňa tvrdí, že predmetný pozemok patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, i napriek tomu, že bol zapísaný do výlučného vlastníctva jedného z manželov. Tento svoj záver oprela o rozhodnutie súdu, podľa ktorého, ak bola nejaká vec získaná za trvania manželstva a bezpodielového spoluvlastníctva sčasti za prostriedky len jedného z manželov, za podmienok uvedených v ustanovení § 143 Občianskeho zákonníka, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva (R 42/1972). Rovnako ako v žalobe, žalobkyňa poukázala aj na inú judikatúru súdov v oblasti bezpodielového spoluvlastníctva manželov (R 31/1967, R 26/1989, rozsudok NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2406/2004). Uviedla, že ona a jej manžel doposiaľ neuzavreli dohodu o zúžení alebo rozšírení bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa § 143a Občianskeho zákonníka.

Podľa žalobkyne katastrálny zákon neprikazuje skúmať náležitosť, či nehnuteľnosti nadobúdajú manželia do bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo či vlastníctvo nadobúda iba jeden z nich, čím vzniká pochybnosť len pre laickú verejnosť, o aké vlastníctvo ide. V tomto prípade došlo k relatívne neplatnému právnomu úkonu podľa § 145 Občianskeho zákonníka, avšak druhý manžel (daňový subjekt) by sa takejto relatívnej neplatnosti musel domáhať. Na základe ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka sa takýto právny úkon považuje za platný z dôvodu, že ten, kto je takýmto úkonom dotknutý sa neplatnosti právneho úkonu nedovoľáva.

S odkazom na § 143 Občianskeho zákonníka (predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov) žalobkyňa vyslovila záver, že pozemok parcela č. X. v kat. úz. V. S. patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov od vkladu na liste vlastníctva č. X. Ing. M. Č. pri uzatváraní kúpnej zmluvy nemal vedomosť o tom, že pozemok kupuje do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na čo ho mal upozorniť predávajúci. Vznik a trvanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je podmienený vznikom a trvaním manželstva. Manželstvo žalobkyne s Ing. M. Č. vzniklo a trvá doposiaľ.

Žalobkyňa nesúhlasí so záverom krajského súdu, pretože i keď bola kúpna zmluva uzavretá iba manželom žalobkyne, pozemok bol nadobudnutý počas trvania manželstva a patrí do BSM. Následná darovacia zmluva mala iba zosúladiť právny stav so stavom zapísaným v katastri nehnuteľnosti z dôvodu predchádzajúcej vady. Skutočnosti tvrdené žalobkyňou preukazujú aj nové dôkazy, a to rozhodnutie o dodatočnom povolení stavby č. 16/2010 a rozhodnutie o určení súpisného čísla 03/2010, vydané obcou V. S., ktoré preukazujú, že stavebníkmi boli žalobkyňa a jej manžel

Na základe uvedeného žalobkyňa žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, pričom poukázal na svoje písomné vyjadrenie k žalobe zo dňa 2. marca 2010. K námietke žalobkyne, že darovacia zmluva mala iba zosúladiť právny stav so stavom zapísaným v katastri nehnuteľnosti z dôvodu predchádzajúcej vady, žalovaný uviedol, že uzatvorená darovacia zmluva bola prejavom vôle smerujúcim k vzniku vlastníckych práv žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti v rozsahu 1/2-ce v pomere k celku, preto neprináleží do tohto jednoznačného právneho úkonu

vnášať hypotetické úvahy o jej účinkoch. Kúpna zmluva, ktorú uzatvoril manžel žalobkyne, nebola „vadná“, iba ak zo zákona relatívne neplatná, no v dôsledku vôle žalobkyne platná. Žalovaný zdôraznil, že v čase dodania stavených prác bol výlučným vlastníkom pozemku manžel žalobkyne, následné skutočnosti vzniknuté v roku 2010 nemajú preto na tento záver daňových orgánov žiadny vplyv. Žalobkyňa sa stala podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti až v roku 2009. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 OSP rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil 13. júla 2011 podľa § 156 ods. 1 OSP, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke www.nsud.sk.

Predmetom preskúmania je rozhodnutie žalovaného č. I/225/12799-111078/2009/990770-r zo dňa 8. októbra 2009, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Humenné č. 703/230/27765/09/ČoI zo dňa 29. júna 2009, ktorým správca dane nepriznal žalobkyňi nadmerný odpočet DPH uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie II. štvrt'rok 2008 v sume 2 887,81 eura a určil vlastnú daňovú povinnosť vo výške 4 336,75 eur.

Spornou otázkou je, že žalobkyňa ako daňový subjekt si odpočítanie DPH uplatnila z faktúr za dodané stavebné práce na pozemku, ktorý nebol v jej vlastníctve, a teda zrealizované práce podľa žalovaného neboli použité pre jej dodávky tovarov a služieb. Žalobkyňa v daňovom konaní a rovnako aj v súdnom prieskumnom konaní namietala, že pozemok patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to aj napriek skutočnosti, že podľa listu vlastníctva č. X. pre katastrálne územie V. S. bol výlučným vlastníkom pozemku manžel žalobkyne, Ing. M. Č. (na základe kúpnej zmluvy V 938/2007).

Podľa § 49 ods. 2 zákona o DPH platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. Platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň

a) voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo

- majú byť platiteľovi dodané,
- b) ním uplatnená zo služieb a z tovarov dodaných s inštaláciou alebo montážou dodávateľom alebo na jeho účet, pri ktorých je povinný platiť daň podľa § 69 ods. 2 až 4 a ním uplatnená z tovaru, pri ktorom je povinný platiť daň podľa § 69 ods. 7, 9,
  - c) ním uplatnená pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu podľa § 11 a § 11a,
  - d) zaplatená správcovi dane v tuzemsku pri dovoze tovaru.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo.

Podľa § 29 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenia, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektmi a doklady k nim.

Podľa § 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) kataster slúži aj ako informačný systém, najmä na ochranu práv k nehnuteľnostiam, na daňové účely a poplatkové účely, na oceňovanie nehnuteľností, najmä pozemkov, na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu, na tvorbu a ochranu životného prostredia, na ochranu nerastného bohatstva, na ochranu národných kultúrnych pamiatok a ostatných kultúrnych pamiatok, ako aj chránených území a prírodných výtvorov a na budovanie ďalších informačných systémov o nehnuteľnostiach.

Podľa § 70 katastrálneho zákona údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Údaje katastra, a to údaje o právach k nehnuteľnostiam, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľnosti, druh pozemku, geometrické určenie a výmera

katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje o bodových poliach, ako aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra "E".

Podľa § 71 ods. 1 katastrálneho zákona záväzné údaje katastra sa používajú najmä na ochranu práv k nehnuteľnostiam, na účely správy daní a poplatkov, na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ochranu lesného pôdneho fondu, tvorbu a ochranu životného prostredia, hospodársku činnosť a na informačné systémy o nehnuteľnostiach.

V prejednávacom prípade je medzi účastníkmi spornou otázkou posúdenia vlastníctva pozemku parcelné číslo X. v katastrálnom území V. S.

V súlade s vyššie citovanými ustanoveniami žalovaný správny orgán ako aj správca dane použili v daňovom konaní ako dôkaz údaje z katastra nehnuteľností, ktoré sú hodnoverné a záväzné. Žalobkyňa však namietala, že aj keď podľa listu vlastníctva č. X. pre katastrálne územie V. S. bol výlučným vlastníkom pozemku Ing. M. Č. (manžel žalobkyne), z ustanovení Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že tento pozemok patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože manžel žalobkyne nadobudol tento pozemok za trvania manželstva.

Podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 40a veta prvá Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá.

Najvyšší súd zhodne so záverom krajského súdu konštatuje, že kúpu nehnuteľnosti možno považovať za inú ako bežnú vec, a preto je na takýto úkon potrebný súhlas oboch manželov, ak ide o kúpu za prostriedky, ktoré sú v ich bezpodielovom spoluvlastníctve.

Ako vyplýva z ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka, neplatnosť právneho úkonu podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou relatívnou, čo znamená, že neplatnosti takého právneho úkonu sa musí dovoľávať dotknutá osoba. Inak sa takýto právny úkon považuje za platný. V tomto prípade bolo výlučne na žalobkyni, aby sa dovoľavala neplatnosti tohto právneho úkonu. Najvyšší súd poukazuje aj na skutočnosť, že žalobkyňa v podanej žalobe ako aj v odvolaní proti rozsudku krajského súdu sama konštatovala uvedený právny stav.

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov postupovali v súlade so zákonom, keď v daňovom konaní pri zisťovaní vlastníka sporného pozemku vychádzali zo záväzných údajov z katastra nehnuteľností. Nebolo úlohou, ani právomocou daňových orgánov určovať, resp. rozhodovať, či predmetný pozemok patrí alebo nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Túto otázku bol oprávnený na návrh žalobkyne rozhodnúť všeobecný súd, ktorého rozhodnutie by bolo záväzné. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že existujúci právny stav (v kontrolovanom zdaňovacom období) žalobkyňa navyše potvrdila uzavretím zmluvy o budúcej darovacej zmluve, v ktorej bol ako výlučný vlastník pozemku deklarovaný manžel žalobkyne.

Pokiaľ ide o rozhodnutia z roku 2010 ako nové dôkazy, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva, najvyšší súd s poukazom na § 250i ods. 1 OSP konštatuje, že pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Úlohou súdov v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale v medziach žaloby preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov, teda či tieto orgány v rámci rozhodovacieho procesu dodržali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu bolo teda preskúmať, či sa žalovaný v súlade so zákonom vysporiadal s námietkami a dôkazmi, ktoré žalobkyňa predložila v daňovom konaní, inak by preskúmavacie súdne konanie nahrádzalo inštitút odvolacieho konania pred správnym orgánom ako nevyhnutného predpokladu na podanie žaloby podľa piatej časti OSP.

Okrem uvedeného je súčasne potrebné zdôrazniť, že skutočnosti, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva nemenia právny a skutkový stav, tak ako bol ustálený v daňovom konaní za kontrolované zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 2008.

Preto, ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom správneho orgánu a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobkyne, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Skutočnosti, ktorými žalobkyňa v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobkyňa namietala už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Na základe vyššie uvedeného dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že námietky žalobkyne vznesené v odvolaní nie sú opodstatnené. Preto stotožniac sa s právnym posúdením veci krajským súdom napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/73/2009-37 zo dňa 30. júna 2010 ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP a § 246c ods.1 prvá veta OSP. Žalobkyňa nemala úspech vo veci, preto jej súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 13. júla 2011

JUDr. Alena Poláčková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová